

כדי להוליא את הלבור ידי חובתן. וא"כ מצוה דס"ל דגם הלבור מייבין כמו כהנים. ולכאורה נראה להביא רא"י לסדרה זו מדאמרינן (כוף ר"ב) ובסוטה (ל"ח ע"א) עם שאחורי כהנים אינם בכלל ברכה ועם שנשדות דלמיבי בכלל ברכה הם. והביאה הרמב"ם ז"ל להלכה (בפעי"ו מהלכות תפלה) עיי"ש. ולכאורה מאי נפק"מ בהכי להלכה אם לא לענין ללא הלבור ידי חובתן. לומר שאם היו הלבור אחורי כהנים לא ילאו ידי חובתן. ורמיא אחיי מוצא עלייהו להתנדב. וכנראה משם הוא עיקר מקור דברי החרדים. ומיכו קלח יש לדחות דנפק"מ לכהנים גופייהו אם ילאו בהכי י"ח. אבל לא משמע התם הכי עיי"ש. וגם לפ"ז לא שייך טעמא דלמיבי במאי דלא מייחייבי הניהו כלל אלא חובת כהנים היא. אלא שאפשר לומר דכיון דמהני טעמא דלמיבי לענין שילאו ידי חובתן בתפלה גופא כאילו היו שם. הכי נמי מהני ג"כ לכהנים שייכלו לברכה וללאח בהכי י"ח וז"ע בזה:

ולכאורה לא משמע כסדרת החרדים ממסח הברכה שתקנו לכהנים. שזונו לברך את עמו ישראל בזהבה. כדאמרינן בסוטה (ל"ט ע"א) עיי"ש. והיא תימא לכאורה. היכא אשכחן שנלעוו לברך את ישראל בזהבה. וכבר עמד בזה הר"ב באר שבע שם. ובספרו לידה לדרך (פ' נשא) עיי"ש מש"כ בזה. ואין דבריו מהפיקים לפרש לשון אהבה דנקטו. ועי' מג"א (סי' קכ"ח) מה שהביא בשם הזוהר עיי"ש. אלא דעדיין הא גופא קשה מג"ל הא והיכא רמיזא. ועי' גמראש"ק שם שדבריו המוהים אללי. ולכן הי' נראה לומר לכאורה ע"פ מאי דאמרינן בסוטה (ל"ח ע"א) כה חנכרו פנים כנגד פנים וכו' עיי"ש. ואמרינן בבב"ב (ל"ט ע"א) כתיב פניהם אים אל יהיו וכתיב ופניהם לבית. כאן בזמן שישראל עושין רלונו של מקום וכאן בזמן שאין עושין רלונו של מקום. ופרש"ב"ם וז"ל כאן בזמן שישראל עושין רש"מ הם הוספין פניהם זל"ז דוגמת חיות זכר ונקבה האובדים זל"ז. סימן שהקב"ה אוהב את ישראל וכו' עכ"ל עיי"ש הכי דפנים כנגד פנים הוא סימן אהבה ומיבה. וכ"כ במדרש רבה (פ' נשא) על קרא דישא ה' פניו אליך. יספוך פניו כלפי אלך. אינו דומה וכו' עיי"ש. וא"כ היינו שהקנו לברך ולזנו לברך את עמו ישראל באהבה. דהיינו דרך אהבה פנים כנגד פנים. אלא שראיתי להר"ב אלי' רבה (סי' קכ"ח בק"ל) שהעלה דעתה הפור. וכן נראה מפירש"י. דפנים כנגד פנים אינה אלא אוהבה ללבור שלא יבזי פניהם מהכהנים עיי"ש דבריו. איצרא דהדבר קשה כיון דדרשין לה מקרא דכה חנכרו. או מקרא דאמור להם כדאי' התם. ה"כ אין עיקר האוהבה אלא לכהנים ולא לישראלים. מיהו בלא"ה העלה הפמ"ג (במשבליה שם סק"ב) דפנים כנגד פנים אהמכתא בעלמא הוא ולא לעיכותא עיי"ש ועי' מש"כ הפמ"ג גופי' (בא"א שם ס"ק כ"א) ול"ע בזה ולכן הי' נראה עפמ"כ התוב' בהעניית (כ' ע"א) בד"ה ונעמרות כו' ובפירש"י ע"א (פ' הולדות) נעמרות נסיקות שונא דומה למדבוח והנס למטה עיי"ש. וא"כ ודאי בברכה שונא לא ניחא ללבור וכהניא דאמרינן התם ובסנהדרין (ק"ה ע"ב) גאמיים פלגי אוהב ונעמרות נסיקות שונא עיבה קללת אחיה השינוגי לישראל מברכה בלעם הרבע עיי"ש וא"כ ודאי הלבור מחלי ולא ניחא להו בברכתן אם אינה מואהבה. וליכא

והר"א הזקן והרשב"ג ז"ל. שהולכים המיד בעקבות הבה"ג. ובאן לא מנו מלות הקהל אלא במספר ס"ה פרשיות בלבד. וכנראה כן הי' הנוסחא שלפניהם בה"ג. אבל בנוסחא שלפנינו בין בנוסחא הדפוס ובין בניסחא שדפסה מקרוב מכת"י רומי נמנית בפרשיות וגם בעשן. ולדעתם נראה דס"ל דכיון דהמלוה נעשית כזילם יחד העם לשמוע והמלך להשמיע לא חשיבא אלא מלוה אחת שכוללת כל ישראל עם המלך בכלל. וכן דעה הרמב"ם וכל הייטבו ז"ל: **והנה** הבה"ג לעשמי' אויל שמנה גם מ"ע דברכה כהנים במספר העשין וגם במספר הס"ה פרשיות. ונראה דהיינו ג"כ מבוט דס"ל דכמו שמלוה על הכהנים לברך את ישראל הכי נמי מלוה על ישראל להתנדב מפי הכהנים וכן ראיתי בתשובות חת"ם (חלק אורח סי' כ"ב) שכתב כן בשם רבינו אליעזר ממיז' צב' יראים עיי"ש. ולא נראה מקומו צב' יראים היכן הוא. ובאמת לא נמלא כן צב' מקום צב' יראים כלל. וכן לא נמלא כן בפירוש צב' אחד מכל שאר ראשונים ז"ל. אלא שהר"ב החרדים בחלק העשין התלווה בפה (פ"ד עשה י"ח) כהו וז"ל לברך כהן את ישראל שגאמר וכו'. וישראל העומדים פנים כנגד פני הכהנים בשהיקה ומבינים לזם לקבל ברכה כדבר ה' הם נמי בכלל המלוה עכ"ל עיי"ש. ובחתי"ם שם הכריח כן מדברי ההוס' (פ"ק דר"ה ט"ז ע"ב) בד"ה והוקעים וכו' שכתבו הימא הא קטבר מביס כל היסיף וכ"מ כיון דכבר ילא הויל שלא בזמנו דלא עבר הא אמרינן בצו"פ ראוהו צ"ד גבי ברכה כהנים דאין מוסיף ברכה אחת משלו משום דלא עבר זמני' כיון דהילי מהרמי לי' ליצורה אחרינא דהר מברך להו. כהא נמי אי מהרמי לי' ליצורה אחרינא דהר הקע להו עכ"ל עיי"ש. וכ"כ ההוס' לקמן (שם כ"ח ע"ב) בד"ה ומנא הימרא עיי"ש. והוא הימא מה ענין זל"ז. דהוקע אי נמי מהרמי לי' ליצורה אחרינא אינו הוקע אלא להוליא הלבור י"ח. שהרי הוא עלמו כבר ילא וא"כ ודאי עבר זמני' וליכא איסור צ"ה משא"כ כהן אינו מוילא אחרים י"ח אלא מלוה דידו' בלבד הוא שעושה גם בליצורה אחרינא. ומשום הכי כיון דאי מהרמי לי' ליצורה אחרינא דהר מברך להו שפיר חשיב זמני' ועובר צב"ה ולזה כתב שם דעת החוס' דס"ל דודאי בליצורה אחרינא לאו מלות כהנים היא. דאחר שזכר נשא כפיו באוהה תפלה מיהו בלבור ראשון. כבר ילא י"ח ולא מייחייב יומר. כמש"כ ההוס' (שם צפ"ג דר"ה) בד"ה כהא אי צעי מברך עיי"ש. והא דאמרינן ההס אי מהרמי לי' ליצורה אחרינא דהר מברך. היינו רק כדי להוליא את הלבור ידי חובתן. דכמו שהמלוה על הכהנים לברך ה"ג מלוה על הלבור להחברך. וא"כ דמי ממש לתוקע עיי"ש דבריו שגראין מוכרחין בזה. וכן מצוהר שיד חמש"כ ההוס' שם (ט"ז ע"ב) בהירולס וז"ל. וי"ל דהין שייך צ"ה בעשייה מלוה אחת פעמים. כגון כהן ה"ס מברך ומיזר ומברך אוהו הלבור עלמו וכו' עכ"ל עיי"ש. וכ"כ שם לקמן שדייקו וכהו וז"ל ובברכה כהנים נמי אינו מברכין כמה פעמים בלבור אחד אין זה כל הוסיף וכו' עיי"ש מצוהר מדבריהם בהדיא דלענין דהר לא לריך להאי טעמא. דבלא"ה שרי. וכיון דנהיה כתבו ההוס' (שם כ"ח ע"ב) בד"ה כהא וכו' דכיון שעלה לדופן פעם אחת ציז שזב אינו עובר בטעה כל הייס עיי"ש. א"כ ע"כ ליצורה אחרינא דהרי היינו רק מביי שמברך

מלוא היבס במספר העשין. ומלוא הזקנים במספר הפרשיות. אבל לרבינו הגאון ז"ל כיון שמהם במלוא הקהל שמי מלוא כדעת הנה"ג. קשה אחי לא מנה ג"כ במלוא יבוס וחלילה ובזכרת כהנים שמים שהים כדעת הנה"ג. ובשלמא בזכרת כהנים אפשר לומר דס"ל דליכא מלוא אלא לכהנים בלבד ולא ללבוש. ודלא כדעת התוס' והאחרים. וכן מבואר ברביב"א (בסוכה ל"א ע"ב) בהדיא בזכרת כהנים אינה אלא מלוא הכהנים בלבד. אבל ללבוש ליכא שום מליה להחברך עיי"ש בדבריו. אבל מפרשת יבמין ודאי קשה. ובלא"ה יש להקשות גם להנה"ג דלפי דרכו הו"ל למנות ביבוס ובחלילה שמי מלוא במספר העשין. דכמו שמהם בפרשת הקהל שמי עשין. האחת במספר העשין משום מלוא המלך להקהיל את העם ולהשמיעם. והשנית במספר הפרשיות משום מלוא הלבוש להקהיל ולשמעו. הכי נמי הו"ל למנות ביבוס. וכן בחלילה שמים. האחת ליבוס שעליו המלוא לייבס את יבמתו או לחלוק. והשנית משום מלוא היבמה להתייבס או להיות חיללת. ועכ"ל כיון דהמלוא נעשית בשחוף שניהם כאחת אין בזה אלא מלוא אה"ז בלבד. וא"כ ה"ג במלוא הקהל שהמלוא נעשית כאחת בשחוף כולם. זה משמיע ואלו שומעים. זה מקהיל ואלו נקהלים. אין למנות אלא מלוא אחת. וכן בזכרת כהנים ובפרשת יבמין ובכל כיו"ב. והנה הנה"ג לשיטתו כתב ג"כ מלוא השקלח סוטה במספר העשין. וחזר ושגאה גם במספר הפרשיות. ולכאורה היינו משום דלעצמי' אזיל. דבמספר העשין כתב המלוא שעל הבעל כדרכיב והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא את קרבנה עלי' וגו'. ובמספר הפרשיות מנה מלוא ההשקלח והקרבנה הקרבן אשר על הכהנים. והנה החיטך בפ' נשא (מלוא שם"ה) מנה המלוא שעל הבעל וכולל בה מלוא הכהנים. אבל הרמב"ם ז"ל בקלור מנין המלוא (עשין רכ"ג) וכן בקלור מנין המלוא להבמ"ג (עשין כ"ו) מנו המלוא שעל הכהן כדרכיב ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת עיי"ש. וכוללים בה גם מלוא הבעל. אבל הנה"ג לפי דרכו חלקן לשהים. וכן הבין הר"ב נחיש מלומדך בזוונת הנה"ג עיי"ש. איברא דהא ליחא שהרי הנה"ג מנחה במספר העשין בין המלוא שעל הכהנים. והיינו משום דגם זו מלוא ימיד היא המוטלת חובה על הכהן. וא"כ מה שמנחה גם במספר הפרשיות שהם רק חוקים ומשפטים המסורים ללבוש. עכ"ל דהיינו משום דאין משקין את הסוטה אלא ע"פ צ"ד הגדול של שבעים ואחד בלשכת הגזים. כדגמרינן מנז"ש (בפ"ק דסוטה ז' ע"ב) עיי"ש. וצ"ד שבעירו וצ"ד הגדול שצירושלים עושין כל האמור שם במתניהן עד שמסרוה ליד הכהן עיי"ש. ובזמנ"ס (פ"ג מהלכות סוטה). ומשום מלוא זו שעל הצ"ד מנחה במספר הפרשיות. דהצ"ד הם במקום הלבוש כידוע. וא"כ מלוא הבעל ע"כ שכלל הנה"ג ג"כ בכלל מלוא הכהן כמו הרמב"ם והנה"ג:

וראיתי בזה"ג (כת"י רומי) דשם ליחא פרשת סיטה במספר הפרשיות עיי"ש. אבל באזהרות הר"י אלברגלוני נמנית במספר העשין וגם נמנית במספר הפרשיות עיי"ש. ומבואר שהיתה לפניו הנוסחא בזה"ג כלפינו. ואמנם רבינו הגאון וכן הר"א הוקן ז"ל לא מציאה אלא במספר העשין בלבד. והוא כנוסחת הנה"ג כת"י רומי. ועכ"ש יקשה על הנה"ג ורבינו הגאון ז"ל דלפי

וליכא מלוא בזכרתו ומלוא בזכרתו לבעלה. דכיון דרק לסולחם הוא שנטשו עלי' אי מחלי מיעקרא מלוא מעיקרא. וזכו שהקנו לומר ולונו לברך אפי' באהבה. וכך העלה הפמ"ג (במשבולות סי' קכ"ח ס"ק ל"ז) דמחילת לבוש מהניא לפרט מחיובם עיי"ש. והוא מוכרח לפי סדרת כע"ז שם. וכך העלה הפר"ח שם דכהן אחד עובר בעשה גם בלא קריאה עיי"ש. והשאלה א"כ אם איתא לבערת החרדים דכמו שנתחייבו כהנים לברך כך נתחייבו הלבוש להחברך. א"כ היכי מלו מחלי כיון דאינו גופייהו חיובי מייחייבי ולא בדידכו הליא להפקיע עלמן מן המלוא שעליהם. מיהו יש מקום לפקפק בזה ול"ע. ועי' במש"ו בהש"א (ח"א סי' י"ח) ובמיוחסות (סי' קפ"ט) ובזה"ע הלכות ק"ס (שער שלישי) ובאבודרהם (שער שלישי) דמבואר שם דכל מלוא שבין אדם לחבירו ואפשר למיעקרי' כגון מלוא מורא וכבוד כיון דאז רב שמתלו על כבודם כבודם מחול אין מצרכין עלי' עיי"ש. וא"כ הכא נמי אם איתא דמהני מחילת לבוש קשה אחי עטונה ברכה. אלא ע"כ מוכח מזה דמלוא ברכת כהנים ליחא במחילה ול"ע בעת ואכנו"ל בזה. ומה שחקנו לומר באהבה אפשר לומר עפ"מ דאמרינן בסוטה ב"ס אריב"ל מנין שהקצ"ה מתאווה לזכרת כהנים שנאמר שמו את שמי וגו'. ופירש"י ז"ל מלה הכתוב בדבר זהם להיות ברכה זו שמה על עמו. ולא עשאה לורך ישראל אלא לורך מקום עכ"ל עיי"ש. וא"כ אפשר לומר דלנו לברך את עמו ישראל באהבה. היינו לומר שזונו באהבה לברך את ישראל. דהיינו דבאהבתו לברכת כהנים ליה אותם לברך את ישראל:

ועי"ב מדברי הנה"ג אלו ראוי' נכונה לסברא זו של החרדים כמו שביארנו. ולעצמי' אזיל דבכל כיו"ב דרכו ז"ל למנות שמי מלוא. ולכך מנה מלוא שעל הכהנים לברך את ישראל במספר העשין שעל כל יחיד. משום דכל אחד מהכהנים חייב בה. ואפי' ליכא רק כהן אחד חייב לברך. והו"ל מלוא המוטלת חובה על היחיד. ה"ל מלוא הנכונה להחברך מפי הכהנים כחבה במספר הפרשיות. שכן מלוא וחוקים המסורים רק ללבוש. משום דרק הלבוש הוא שמייבין במלוא זו ולא היחיד. וכדחנן במגלה (פרק הקורח עומד) דאין נושאין כפים בפחות מפערה עיי"ש. ובמש"כ עלה הר"ן ז"ל שם. וכן ראיתי להנה"ג שמהם במספר הפרשיות פרשת יבמין אפי' שכבר מנחה במספר העשין מלוא יבוס ומלוא חלילה. והיינו ג"כ מחלי עעמא. דבמספר העשין מנה המלוא המוטלת על היבוס ליבוס או לחלוק. ובמספר הפרשיות מנה המלוא שעל הלבוש והצ"ד כדרכיב ואם לא יחפון האיש וגו' ועלמח יבמתו כשערה אל הזקנים וגו' וקראו לו זקני עירו ודברו אליו וגו'. וכן באזהרות הר"י אלברגלוני ז"ל מנה מלוא זו. דהיינו פרשת יבמין. כדעת הנה"ג. במספר העשין וגם במספר הפרשיות עיי"ש. ולר"ן לומר דדעתו לחלק בזה בין פרשת הקהל. וכן מלוא ברכת כהנים. שלא מנחן אלא אחת אחת לפרשת יבמין שמנחה שמים. משום דמלוא הקהל. וכן מלוא ברכת כהנים. כיון שאין בהן בכתוב בפרשיות ליווי מפורש אלא בברכה כהנים לכהנים. ובמלוא הקהל למלך לבד. הילכך אין לנו למנותם אלא אחת אחת. משא"כ פרשת יבמין דכתב בה בהדיא בקרא ליווי מיוחד לזקני העיר בפ"ע מלבד מה בגלגלוס היבוס. לכן הסכים למנותה שמי מלוא.